ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ ഏകചത്വാരിംശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ ഏകചത്വാരിംശോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
സ്തുവതസ്തസ്യ ഭഗവാൻ ദർശയിത്വാ ജലേ വപുഃ।
ഭൂയഃ സമാഹരത് കൃഷ്ണോ നടോ നാട്യമിവാത്മനഃ ॥ **1** ॥

സോഽപി ചാന്തർഹിതം വീക്ഷ്യ ജലാദുൻമജ്ജ്യ സത്വരഃ।
കൃത്വാ ചാവശ്യകം സർവം വിസ്മിതോ രഥമാഗമത് ॥ **2** ॥

തമപൃച്ഛദ്ധൃഷീകേശഃ കിം തേ ദൃഷ്ടമിഹാദ്ഭുതം।
ഭൂമൗ വിയതി തോയേ വാ തഥാ ത്വാം ലക്ഷയാമഹേ ॥ **3** ॥

അക്രൂര ഉവാച
അദ്ഭുതാനീഹ യാവന്തി ഭൂമൗ വിയതി വാ ജലേ।
ത്വയി വിശ്വാത്മകേ താനി കിം മേഽദൃഷ്ടം വിപശ്യതഃ ॥ **4** ॥

യത്രാദ്ഭുതാനി സർവാണി ഭൂമൗ വിയതി വാ ജലേ।
തം ത്വാനുപശ്യതോ ബ്രഹ്മൻ കിം മേ ദൃഷ്ടമിഹാദ്ഭുതം ॥ **5** ॥

ഇത്യുക്ത്വാ ചോദയാമാസ സ്യന്ദനം ഗാന്ദിനീസുതഃ।
മഥുരാമനയദ് രാമം കൃഷ്ണം ചൈവ ദിനാത്യയേ ॥ **6** ॥

മാർഗേ ഗ്രാമജനാ രാജംസ്തത്ര തത്രോപസംഗതാഃ।
വസുദേവസുതൗ വീക്ഷ്യ പ്രീതാ ദൃഷ്ടിം ന ചാദദുഃ ॥ **7** ॥

താവദ് വ്രജൗകസസ്തത്ര നന്ദഗോപാദയോഽഗ്രതഃ।
പുരോപവനമാസാദ്യ പ്രതീക്ഷന്തോഽവതസ്ഥിരേ ॥ **8** ॥

താൻ സമേത്യാഹ ഭഗവാനക്രൂരം ജഗദീശ്വരഃ।
ഗൃഹീത്വാ പാണിനാ പാണിം പ്രശ്രിതം പ്രഹസന്നിവ ॥ **9** ॥

ഭവാൻ പ്രവിശതാമഗ്രേ സഹയാനഃ പുരീം ഗൃഹം।
വയം ത്വിഹാവമുച്യാഥ തതോ ദ്രക്ഷ്യാമഹേ പുരീം ॥ **10** ॥

അക്രൂര ഉവാച
നാഹം ഭവദ്ഭ്യാം രഹിതഃ പ്രവേക്ഷ്യേ മഥുരാം പ്രഭോ।
ത്യക്തും നാർഹസി മാം നാഥ ഭക്തം തേ ഭക്തവത്സല ॥ **11** ॥

ആഗച്ഛ യാമ ഗേഹാൻ നഃ സനാഥാൻ കുർവധോക്ഷജ।
സഹാഗ്രജഃ സഗോപാലൈഃ സുഹൃദ്ഭിശ്ച സുഹൃത്തമ ॥ **12** ॥

പുനീഹി പാദരജസാ ഗൃഹാൻ നോ ഗൃഹമേധിനാം।
യച്ഛൗചേനാനുതൃപ്യന്തി പിതരഃ സാഗ്നയഃ സുരാഃ ॥ **13** ॥

അവനിജ്യാംഘ്രിയുഗലമാസീച്ഛ്ലോക്യോ ബലിർമഹാൻ।
ഐശ്വർയമതുലം ലേഭേ ഗതിം ചൈകാന്തിനാം തു യാ ॥ **14** ॥

ആപസ്തേഽംഘ്ര്യവനേജന്യ -
സ്ത്രീൻ ലോകാംഛുചയോഽപുനൻ।
ശിരസാധത്ത യാഃ ശർവഃ
സ്വർയാതാഃ സഗരാത്മജാഃ ॥ **15** ॥

ദേവദേവ ജഗന്നാഥ പുണ്യശ്രവണകീർതന।
യദൂത്തമോത്തമശ്ലോക നാരായണ നമോഽസ്തു തേ ॥ **16** ॥

ശ്രീഭഗവാനുവാച
ആയാസ്യേ ഭവതോ ഗേഹമഹമാർയസമന്വിതഃ।
യദുചക്രദ്രുഹം ഹത്വാ വിതരിഷ്യേ സുഹൃത്പ്രിയം ॥ **17** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഏവമുക്തോ ഭഗവതാ സോഽക്രൂരോ വിമനാ ഇവ।
പുരീം പ്രവിഷ്ടഃ കംസായ കർമാവേദ്യ ഗൃഹം യയൗ ॥ **18** ॥

അഥാപരാഹ്നേ ഭഗവാൻ കൃഷ്ണഃ സങ്കർഷണാന്വിതഃ।
മഥുരാം പ്രാവിശദ് ഗോപൈർദിദൃക്ഷുഃ പരിവാരിതഃ ॥ **19** ॥

ദദർശ താം സ്ഫാടികതുംഗഗോപുര -
ദ്വാരാം ബൃഹദ്ധേമകപാടതോരണാം।
താമ്രാരകോഷ്ഠാം പരിഖാദുരാസദാ -
മുദ്യാനരമ്യോപവനോപശോഭിതാം ॥ **20** ॥

സൗവർണശൃംഗാടകഹർമ്യനിഷ്കുടൈഃ
ശ്രേണീസഭാഭിർഭവനൈരുപസ്കൃതാം।
വൈദൂര്യവജ്രാമലനീലവിദ്രുമൈ -
ർമുക്താഹരിദ്ഭിർവലഭീഷു വേദിഷു ॥ **21** ॥

ജുഷ്ടേഷു ജാലാമുഖരന്ധ്രകുട്ടിമേ -
ഷ്വാവിഷ്ടപാരാവതബർഹിനാദിതാം।
സംസിക്തരഥ്യാപണമാർഗചത്വരാം
പ്രകീർണമാൽയാങ്കുരലാജതണ്ഡുലാം ॥ **22** ॥

ആപൂർണകുംഭൈർദധിചന്ദനോക്ഷിതൈഃ
പ്രസൂനദീപാവലിഭിഃ സപല്ലവൈഃ।
സവൃന്ദരംഭാക്രമുകൈഃ സകേതുഭിഃ
സ്വലങ്കൃതദ്വാരഗൃഹാം സപട്ടികൈഃ ॥ **23** ॥

താം സമ്പ്രവിഷ്ടൗ വസുദേവനന്ദനൗ
വൃതൗ വയസ്യൈർനരദേവവർത്മനാ ।
ദ്രഷ്ടും സമീയുസ്ത്വരിതാഃ പുരസ്ത്രിയോ
ഹർമ്യാണി ചൈവാരുരുഹുർനൃപോത്സുകാഃ ॥ **24** ॥

കാശ്ചിദ് വിപർയഗ്ധൃതവസ്ത്രഭൂഷണാ
വിസ്മൃത്യ ചൈകം യുഗലേഷ്വഥാപരാഃ ।
കൃതൈകപത്രശ്രവണൈകനൂപുരാ
നാങ്ക്ത്വാ ദ്വിതീയം ത്വപരാശ്ച ലോചനം ॥ **25** ॥

അശ്നന്ത്യ ഏകാസ്തദപാസ്യ സോത്സവാ
അഭ്യജ്യമാനാ അകൃതോപമജ്ജനാഃ ।
സ്വപന്ത്യ ഉത്ഥായ നിശമ്യ നിഃസ്വനം
പ്രപായയന്ത്യോഽർഭമപോഹ്യ മാതരഃ ॥ **26** ॥

മനാംസി താസാമരവിന്ദലോചനഃ
പ്രഗൽഭലീലാഹസിതാവലോകനൈഃ ।
ജഹാര മത്തദ്വിരദേന്ദ്രവിക്രമോ
ദൃശാം ദദച്ഛ്രീരമണാത്മനോത്സവം ॥ **27** ॥

ദൃഷ്ട്വാ മുഹുഃശ്രുതമനുദ്രുതചേതസസ്തം
തത്പ്രേക്ഷണോത്സ്മിതസുധോക്ഷണലബ്ധമാനാഃ ।
ആനന്ദമൂർതിമുപഗുഹ്യ ദൃശാഽഽത്മലബ്ധം
ഹൃഷ്യത്ത്വചോ ജഹുരനന്തമരിന്ദമാധിം ॥ **28** ॥

പ്രാസാദശിഖരാരൂഢാഃ പ്രീത്യുത്ഫുൽലമുഖാംബുജാഃ ।
അഭ്യവർഷൻ സൗമനസ്യൈഃ പ്രമദാ ബലകേശവൗ ॥ **29** ॥

ദധ്യക്ഷതൈഃ സോദപാത്രൈഃ സ്രഗ്ഭിരഭ്യുപായനൈഃ ।
താവാനർചുഃ പ്രമുദിതാസ്തത്ര തത്ര ദ്വിജാതയഃ ॥ **30** ॥

ഊചുഃ പൗരാ അഹോ ഗോപ്യസ്തപഃ കിമചരൻ മഹത് ।
യാ ഹ്യേതാവനുപശ്യന്തി നരലോകമഹോത്സവൗ ॥ **31** ॥

രജകം കഞ്ചിദായാന്തം രംഗകാരം ഗദാഗ്രജഃ ।
ദൃഷ്ട്വായാചത വാസാംസി ധൗതാൻയത്യുത്തമാനി ച ॥ **32** ॥

ദേഹ്യാവയോഃ സമുചിതാൻയംഗ വാസാംസി ചാർഹതോഃ ।
ഭവിഷ്യതി പരം ശ്രേയോ ദാതുസ്തേ നാത്ര സംശയഃ ॥ **33** ॥

സ യാചിതോ ഭഗവതാ പരിപൂർണേന സർവതഃ ।
സാക്ഷേപം രുഷിതഃ പ്രാഹ ഭൃത്യോ രാജ്ഞഃ സുദുർമദഃ ॥ **34** ॥

ഈദൃശാൻയേവ വാസാംസി നിത്യം ഗിരിവനേചരാഃ ।
പരിധത്ത കിമുദ്വൃത്താ രാജദ്രവ്യാൺയഭീപ്സഥ ॥ **35** ॥

യാതാശു ബാലിശാ മൈവം പ്രാർഥ്യം യദി ജിജീവിഷാ ।
ബധ്നന്തി ഘ്നന്തി ലുമ്പന്തി ദൃപ്തം രാജകുലാനി വൈ ॥ **36** ॥

ഏവം വികത്ഥമാനസ്യ കുപിതോ ദേവകീസുതഃ ।
രജകസ്യ കരാഗ്രേണ ശിരഃ കായാദപാതയത് ॥ **37** ॥

തസ്യാനുജീവിനഃ സർവേ വാസഃകോശാൻ വിസൃജ്യ വൈ ।
ദുദ്രുവുഃ സർവതോ മാർഗം വാസാംസി ജഗൃഹേഽച്യുതഃ ॥ **38** ॥

വസിത്വാഽഽത്മപ്രിയേ വസ്ത്രേ കൃഷ്ണഃ സങ്കർഷണസ്തഥാ ।
ശേഷാൺയാദത്ത ഗോപേഭ്യോ വിസൃജ്യ ഭുവി കാനിചിത് ॥ **39** ॥

തതസ്തു വായകഃ പ്രീതസ്തയോർവേഷമകൽപയത് ।
വിചിത്രവർണൈശ്ചേലേയൈരാകൽപൈരനുരൂപതഃ ॥ **40** ॥

നാനാലക്ഷണവേഷാഭ്യാം കൃഷ്ണരാമൗ വിരേജതുഃ ।
സ്വലങ്കൃതൗ ബാലഗജൗ പർവണീവ സിതേതരൗ ॥ **41** ॥

തസ്യ പ്രസന്നോ ഭഗവാൻ പ്രാദാത് സാരൂപ്യമാത്മനഃ।
ശ്രിയം ച പരമാം ലോകേ ബലൈശ്വർയസ്മൃതീന്ദ്രിയം ॥ **42** ॥

തതഃ സുദാമ്നോ ഭവനം മാലാകാരസ്യ ജഗ്മതുഃ।
തൗ ദൃഷ്ട്വാ സ സമുത്ഥായ നനാമ ശിരസാ ഭുവി ॥ **43** ॥

തയോരാസനമാനീയ പാദ്യം ചാർഘ്യാർഹണാദിഭിഃ।
പൂജാം സാനുഗയോശ്ചക്രേ സ്രക്താംബൂലാനുലേപനൈഃ ॥ **44** ॥

പ്രാഹ നഃ സാർഥകം ജൻമ പാവിതം ച കുലം പ്രഭോ।
പിതൃദേവർഷയോ മഹ്യം തുഷ്ടാ ഹ്യാഗമനേന വാം ॥ **45** ॥

ഭവന്തൗ കില വിശ്വസ്യ ജഗതഃ കാരണം പരം।
അവതീർണാവിഹാംശേന ക്ഷേമായ ച ഭവായ ച ॥ **46** ॥

ന ഹി വാം വിഷമാ ദൃഷ്ടിഃ സുഹൃദോർജഗദാത്മനോഃ।
സമയോഃ സർവഭൂതേഷു ഭജന്തം ഭജതോരപി ॥ **47** ॥

താവാജ്ഞാപയതം ഭൃത്യം കിമഹം കരവാണി വാം।
പുംസോഽത്യനുഗ്രഹോ ഹ്യേഷ ഭവദ്ഭിർയന്നിയുജ്യതേ ॥ **48** ॥

ഇത്യഭിപ്രേത്യ രാജേന്ദ്ര
സുദാമാ പ്രീതമാനസഃ।
ശസ്തൈഃ സുഗന്ധൈഃ കുസുമൈ -
ർമാലാ വിരചിതാ ദദൗ ॥ **49** ॥

താഭിഃ സ്വലങ്കൃതൗ പ്രീതൗ കൃഷ്ണരാമൗ സഹാനുഗൗ।
പ്രണതായ പ്രപന്നായ ദദതുർവരദൗ വരാൻ ॥ **50** ॥

സോഽപി വവ്രേഽചലാം ഭക്തിം തസ്മിന്നേവാഖിലാത്മനി।
തദ്ഭക്തേഷു ച സൗഹാർദം ഭൂതേഷു ച ദയാം പരാം ॥ **51** ॥

ഇതി തസ്മൈ വരം ദത്ത്വാ ശ്രിയം ചാൻവയവർധിനീം।
ബലമായുർയശഃ കാന്തിം നിർജഗാമ സഹാഗ്രജഃ ॥ **52** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം ദശമസ്കന്ധേ പൂർവാർധേ പുരപ്രവേശോ നാമ ഏകചത്വാരിംശോഽധ്യായഃ ॥